

Vad säger Kubas nya president?

Utdrag ur intervju med Kubas president Miguel Díaz Canel

2:a delen, Se första delen på efolket.se

Patricia Villegas, TeleSur 180917

Patricia Villegas, Telesur. Ni menar att det faktiskt pågår en strukturdebatt i dag i det kubanska samhället?

Miguel Díaz Canel. Ja! Ett annat inslag i debatten är att många, särskilt de äldre, tycker att grundlagen är viktig inte bara i nutid utan för framtiden och är angelägna att grundlagen ska skapa utrymme för ungdomen, det visar deras engagemang för kontinuiteten, och ett ännu annat inslag, hur ungdomen deltar. De kommer med mycket intressanta tankar, och dessutom har jag i många möten sett att den som först tar till orda är en ung person som stöder grundlagen men vill mer.

Jag kom att änka på en sak som jag gjorde spontant, uppriktigt, utan att försöka tvinga fram något under ett möte, och det fick ett positivt gensvar. Det var på en arbetsplats där en kamrat ville lägga till en text på slutet, och för att ingen förvirring skulle råda, och för att jag respekterade hans uppfattning, så klart, sa jag: ?Visst, jag ber dig bara att du kollar den paragraf som finns lite längre fram i grundlagstexten där det du föreslår finns med, och om du då tycker att ditt förslag kan ingå där eller om båda texterna ska vara med. Men kolla om du tycker att det du föreslår redan finns med.?

Han kollade grundlagshäftet och sa sedan: ?Efter att ha hört presidenten drar jag tillbaka mitt förslag.? Jag sa, av övertygelse: ?Gör inte det, för det är så vi främjar debatten. Lämna in ditt förslag, för genom att ifrågasätta och uppmärksamma en fråga bidrar vi till eftertanke, och om en fråga ska förekomma i mer än en paragraf, här eller där.?

Det gäller oss alla, så skapas ett uppriktigt debattklimat, ärligt, respektfullt som kan leda fram till att vi blir överens. Ibland är det svårt för dem som inte känner vår Revolution att förstå hur vi med alla våra svårigheter ändå har folkflertalets stöd och kan behålla detta politiska samförstånd, för att möta framtiden.

PV. Både här och utomlands finns stora förväntningar, undran, oro över Revolutionens framtid; men hur den ska bli beror också mycket på de internationella relationerna. Ert kommande tal i FN:s Generalförsamling, på USAs mark, väcker också förväntningar. Förhållandet mellan Kuba och USA har förändrats, det skedde under Obamas tid. Trumps tillträde har ändra läget. Hur mycket har ändrats? Hur är förbindelserna nu?

MDC. Fidel själv sa det, att svaret på hur vi möter våra utmaningar, vår verklighet finns i vår historia. Redan från början av Revolutionens öppnade vi för samtal med USA, och vi har alltid klart uttalat, och vårt folk har tagit till sig, att vi inte har något mot det nordamerikanska folket, som vi respekterar, beundrar och håller kärt, liksom de latinamerikanska folken. Våra konflikter, våra meningsskiljaktigheter har vi inte med folket, utan bara med de nordamerikanska regeringarna på grund av det sätt de motarbetat

Revolutionen.

Redan 1959, Revolutionens första år, när Fidel gjorde sitt första besök efter segern, var det med vilja att samtala med USAs regering, det var USAs regering som omedelbart efter revolutionssegern vägrade att samtala med oss och på det skändligaste sätt nekade samtal och förberedde invasion, en invasion som misslyckades och som gick till historien som imperialismens första nederlag i Latinamerika.

Saken är att samtal kan byggas mellan två eller fler, och har sina regler. Det går inte att samtala på ojämn fot, på ojämlika villkor kan inga samtal uppstå, där den ena parten kräver att den andra underkastar sig dennes avsikter.

PV. Och det är vad Trump kräver?

MDC. Det är vad USA i praktiken har krävt under alla dessa år. En öppning kom i slutet av president Obamas mandat, och genom en lång följd av samtal och diskussioner, som jag skulle påstå var respektfulla, ömsesidiga, en dörr öppnades för att återupprätta förbindelser. En process som vi insåg skulle ta tid, för USAs förhållningssätt skapade misstro.

PV. Men det fanns förväntningar från Kuba om investeringar från USA i Kuba?

MDC. När vi upprättade förbindelser inledde vi en process som vi visste skulle vara den längsta i denna normalisering, framför allt för att avskaffa blockaden.

I det inledande skedet gjorde vi framsteg och kunde upprätthålla ett system av kontakter inom olika ämnen. Ambassaderna öppnades i båda länderna och vi inledde det som Raul kallade "ett civiliserat förhållande", med ideologiska skillnader, skillnader som vi vet kommer att bestå, våra ideologiska uppfattningar är totalt motsatta USAs regerings, men vi kunde samtala, vi kunde samarbeta inom olika områden.

Å andra sidan finns en betydande företagssektor i USA som vill ha förbindelser med Kuba och som vill investera i Kuba. En viktig sektor är jordbruket, och andra som vill ha utbyte är den akademiska, vetenskapliga sektorn, och där sker utbyte.

PV. Men i vilken mån kan dessa sektorer väga upp Trumpregeringens hållning mot Kuba?

MDC. Den som kan upphäva blockaden mot Kuba är kongressen, inte presidenten. Obama hade en öppnare, mer försonlig hållning. Nuvarande president utfärdade i november förra året åtgärder som är fullständigt oacceptabla. Och det gjorde han för att hålla sig väl med en antikubansk maffia, i Miami, vars hållning är oss väl bekant. Men de åtgärder som Trump vidtog går på tvärs mot de flesta nordamerikaners hållning.

I de senaste opinionsundersökningar i USA om synen på Kuba och blockaden är de flesta mot blockaden. Den motverkar nordamerikanernas möjligheter att besöka Kuba. Och när de tänker göra det. Kuba varnas de med påhittade historier för att besöka detta land.

Begränsningar införs för nordamerikanska företags investeringar och bank- och handelsaffärer med en rad kubanska företag, de begränsar nordamerikanernas möjligheter att besöka Kuba, och kubanska familjers återförening. De begränsar vår ambassadpersonal i USA, och sin egen i Kuba.

PV. De anklagar er för ljudangrepp. Har ni riktat ljudangrepp mot USA-medborgare?

MDC. Vi återkommer till det. Först har de tvingat dem som söker visum att göra det via tredje land. De har återupptagit hot, tvång och hittat på en bedräglig historia om påstådda akustiska incidenter som de kallas ljudangrepp. Vi går inte med på det, för vi har inte angripit någon och inte kränkt någon av diplomaternas rättigheter. Jag tror att om det finns något land som verkligen respekterar utlänningars och särskilt diplomaters rättigheter, så är det Kuba. De trappade upp, drog igång en historia som kubanska och nordamerikansk forskare helt avfärdade.

PV. Har Kubas regering bett ryssarna om hjälp för att angripa US-diplomater

MDC. Det är helt omöjligt. Vår etik hindrar oss att be någon som helst om hjälp för att angripa någon annan. Det vi måste ägna oss åt är att avvärja angrepp. Vi har utsatts för många angrepp.

Vi har utsatts för terroristangrepp. Vi är offer för en blockad, som utgör ett angrepp. Vi har varit offer för smutskastningskampanjer mot Kuba. De har försökt tillintetgöra våra främsta ledare med terroristangrepp. Kuba angriper inte, Kuba försvarar, Kuba delar med sig, Kuba är solidariskt, Kuba har ett kall att bidra till att göra en bättre värld möjligt. Dock måste vi otvivelaktigt erkänna, förbindelserna är på tillbakagång.

Vi håller fortfarande kanalerna för samtal öppna. Vi säger aldrig nej till samtal. Vi vill ha samtal, men det måste vara på jämlika villkor, med ömsesidig respekt och där vår självständighet inte ifrågasätts, och inte heller våra förbindelser med vänländer runt om i världen. Vi går inte med på några påbud och vi är inte beredda att göra eftergifter på våra principer, och minst av allt till USA.

PV. Så ni förutser inte någon direkt kommunikation med Donald Trump?

MDC. Så länge USA håller fast vid denna avvisande hållning blir det inga samtal. För, dessutom, måste ju frågan ställas om de vill ha några samtal med oss. Fråga USAs president om han vill samtala med Kuba, och om han vill samtala så måste han överge sin förmättna hållning.

PV. Om Venezuela, Kuba var ett av de första länderna att uttala sig efter mordförsöket på president Maduro. Hur ser ni på vad Venezuela står inför efter detta angrepp på själva presidenten?

MDC. Som du vet, vi älskar Venezuela, och jag tror att varje analys vi gör av läget i Venezuela och framtidsutsikterna bestäms av denna kärlek till Venezuela, dess folk, dess historia och ledare, och av erkännande och beundran för vad Venezuela har gjort. För Fidel och kubanska folket var Chávez vår bästa vän. Och tillsammans fick de två stor betydelse inte bara för Venezuela och Kuba utan för det latinamerikanska integrationsprojektet, som tog sig många uttryck som CELAC, UNASUR och ALBA.

PV. Är dessa nu dödligt sårade?

MDC. Låt oss att tala om Venezuela före, med och efter Chávez. Venezuelas folk har gynnats av många framsteg, erövringar som de deltagit i, och dessa har de fört vidare till Latinamerika vars integration nu också står inför utmaningar.

USA försökte hela tiden genomföra en statskupp, de försökte mörda honom, han överlevde den första statskuppen och fortsatte som mycket viktig ledare för Venezuela och Latinamerika och i världen.

Han valdes legitimt till president i flera omgångar, erkända av internationella samfundet, som hederliga och rena. Chávez dör, och Maduro tillträder, en arbetarpresident. Vad tänkte imperialisterna? Att en arbetarpresident inte skulle kunna hålla stånd mot påtryckningarna, inte skulle kunna fullfölja arvet efter Chávez, men de kom inte åt honom. Maduro är en konsekvent ledare, med ett jättestort åtagande gentemot Chávez. När vi analyserar det idag ser vi att Chávez inte tog miste när han föreslog Maduro. Och Maduro, den civila militära föreningen, den Bolivarianska Revolutionen, folket, alla har angripits, med värsta form av icke konventionell krigföring, mediekampanjer, smutskastning, misstroende, uppvigling och betalt våld, för att destabilisera landet, och ekonomisk och finansiell blockad.

Där finns en överklass, ett penningvälde, en höger som inte vill dela med sig av landvinningarna. Vad har Maduro gjort, vad har regeringen gjort, vad har den civila militära föreningen gjort? Det har stått emot alla slag.

PV. Motstånd, motstånd

MDC. De gör motstånd och kommer att segra, och har hela tiden hittat former att komma över nya hinder, de har fått reaktionen ur balans, till att börja med venezolanska högern, oligarkin och USAs regering. Vad visar attentatsförsöket, mordförsöket på Maduro? Det var ett uttryck för maktlöshet inför den bolivarianska revolutionen, och tystnaden efter dådet bevisar medbrottsligheten. Jag tror att de kommer att fortsätta trycka på, intensifiera, försöka bryta upp Latinamerika, få andra att ansluta sig till påtryckningarna, de kommer att ställa villkor på länderna, och vi vet att höga funktionärer i Trumps regering har rest runt Latinamerika och Karibien med påtryckningar för att bekämpa Venezuela, men de latinamerikanska folken har sin värdighet och många regeringar också, och erkänner vad Venezuela åstadkommit och Venezuelas roll. USA har försökt att splittra och bryta upp integrationen.

PV. Ecuador lämnar ALBA, Colombia lämnar UNASUR. Integrationen är dödligt sårad.

MDC. Allt detta är inriktat på att återupprätta den koloniala, nykolonial, nyliberala kapitalism som USA vill tvinga på Latinamerika, för de kunde inte finna sig i de latinamerikanska folkens framsteg under ett årtionde präglad av sociala rörelser och revolutionära processer.

PV. Befästa de sig inte tillräckligt?

MDC. Jag tror att de försvagades. De revolutionära processerna är komplicerade, framför allt när de försöker komma ur den kapitalistiska ekonomin i dessa omständigheter. USA vill inte se något nytt Kuba någonstans i Latinamerika. Kom ihåg hur den kubanska överklassen drog till USA för att därifrån bedriva sitt smutsiga krig. I Venezuela är oligarkin och kontrarevolutionen kvar i sitt land, uppmuntrade och stödda av USA.

Vad betyder då ALBA-TCP? Jag menar att ingen integrationsprocess, av vilket slag som helst, på regional nivå under så kort tid hade så stor framgång som ALBA.

Kom ihåg att med ALBA lyckades fyra länder på en gång, på några år att utrota analfabetismen med en metod som vi kubaner i all blygsamhet bidrog med, metoden ?Jag kan visst?. Jag vill påstå att det som uppnåddes med ALBA i fyra länder förblir är en önskedröm för många av världens folk.

Jag tänker hela tiden på att när Revolutionen segrat i Kuba, så kunde landet förklara sig fritt från analfabetism redan de första åren. Det tog 50 år innan de andra latinamerikanska länderna kunde befria sig från följderna av analfabetismen. Och hur kunde det ske? Med integration, samarbete, bistånd, men ett solidariskt bistånd. Denna solidaritet som vi önskar ska ändra det sätt på vilket världen nu globaliseras, det var en solidariskt globalisering som gjorde det möjligt.

PV. Men om ALBA nu är så bra, varför lämnade Ecuador ALBA, och varför lämnar Colombia UNASUR?

MDC. Den solidariska karaktär som vi önskar för globaliseringen ägde rum inom ALBA-TCP och uppnådde att miljoner människor gratis återfick synen. Jag skulle säga: Vilken orättvisa att döma en person med gråstarr ett helt liv utan att kunna se kan idag avskaffas genom en operation som tar några minuter! På samma sätt utvecklades hälsovårdsprogrammen, utbildningsprogrammen och de sociala programmen.

Petrocaribe, som är ett energiprogram för att förse de karibiska folken med hållbar och säker energi, genom Venezuelas fullständigt oegennyttiga hållning att dela med sig av tillgångar som vanligtvis framkallar krig, som ingen vill dela med sig av och för vilka krig startas för att roffa åt sig. Venezuela delar med sig till den karibiska gemenskapen. Så ALBA-TCP är sedan starten alltför mycket värd för att förstöras och vi är många som lovat oss att upprätthålla ALBA.

PV. Trots att Ecuador har lämnat?

MDC. Trots att Ecuador har lämnat.

PV. Gäller samma sak för UNASUR?

MDC. Samma sak gäller för UNASUR. Jag tror att de brytningar som ägt rum ingår i en strategi för att återupprätta nykolonialismen. De som inte kan leva upp till vad tiden kräver underkastar sig imperiet och kommer att få leva upp till följderna. Vi som av övertygelse försvarar den latinamerikanska och karibiska integrationen och enigheten, medvetna om att vi kan uppnå en världsdela mer präglad av fred, mer välstånd i världen, kommer att få rätt. Vi måste studera historien, för jag tror att den redan har visat detta, frukterna av detta samarbete, denna solidaritet är redan en verklighet, den som inte utgår från själviskhet, banaliteter, utan från ett mycket medmänskligt kall.

Celac visade att det var möjligt att skapa enhet inom mångfald, och kunde, tack vare den enighet inom mångfalden, författa en Fredsuttalande för hela Latinamerika och Karibien, som nu hotas när länder vill ha nordamerikanska militärbaser på sin mark, när det finns de som från sin gräns försöker provocera fram svårigheter för den Bolivarianska Revolutionen. Men jag tror att vi med historien på vår sida kommer att övervinna detta.

På Sao Pauloforumet i Kuba i juli fördes en för den latinamerikanska vänstern mycket viktig diskussion om detta. Den latinamerikanska vänstern är mycket medveten om de utmaningar vi står inför nu och i framtiden, vi måste gå samman ännu mer,

förena oss. Bara oenighet skulle göra det möjligt för att rasera denna sociala och politiska uppbyggnad.

PV. På tal om fred kan jag inte låta bli att fråga om Kubas roll under fredssamtalen i Colombia. Samtalen med ELN pågår med vi pratar med varandra på Telesurs kanal, men det råder stor oro när det gäller Colombias, och även några f.d. gerillaledares respekt för avtalen som slöts i Havanna, och upprepades i Bogotá. Hur ser ni på freden i Colombia och Kuba fortsatta deltagande ? eller inte ? i samtalen med ELN?

MDC. Fredsprocessen är nödvändig för Colombia och vårt blygsamma bidrag i processen bygger på övertygelse, principer; för oss är försvaret av freden var som helst i världen en princip, vi hoppas på en värld i fred som kan göra det möjligt att skapa en annan ekonomisk världsordning.

Vi ställer alltid upp som garanter för fred, vi erbjuder vårt land, våra möjligheter för att fredssamtal, men vi ingriper inte i samtalen, av etiska och principiella skäl. Vi underlättar för parterna att för samtal, och lösa sina problem.

Colombianernas problem måste de lösa själva utan inblandning från andra, liksom Venezuelas folk måste lösa sina problem, och för detta stöder vi Venezuelas revolution, och därför stöder vi kampen för fred i Colombia.

PV. Två sista frågor. Vilken betydelse tillmäter ni López Obradors seger i Mexiko, som ett kanske möjligt nytt inslag för integration, och revidering av förhållningssätt i hela området? Vilken betydelse tillmäter ni López Obradors seger i Mexiko?

MDC. De kubanska och mexikanska folken har alltid stått nära varandra, det kan ingen förstöra. López Obrador öppnar ett hopp för Mexiko som är ett hopp för Latinamerika och Karibien. En vänsterregering som Obradors, med en person som han, som har ett fantastiskt åtagande att förnya Mexiko, att utveckla landet, att arbeta för mindre ojämlikhet, och som också önskar mycket för Latinamerika och Karibien.

PV. Är Kuba berett att hjälpa till?

MDC. Så klart, och han har inbjudit Kuba till samarbete, stöd och vi har med stor tillfredsställelse välkomnat López Obradors seger i Mexiko.

PV. Hur mycket har ni pratat med Raúl under dessa fyra regeringsmånader?

MDC. Praktiskt taget varje dag. Raúl hänger med i allt som görs och får information om våra förslag. Han deltar i möten och debatter, ger uppriktiga råd utan att på något sätt framhäva sig, och personligen händer det att jag upplever honom som en far som vägleder mig, men också låter mig gå min väg, låter oss göra det vi anser, men han uppfyller ju också sitt uppdrag som partisekreterare. Jag tror att det inger folket stort förtroende.

Vi i regeringen känner oss trygga med honom som vägledare och lärare. När Raúl första gången talade med mig om att bli förste vicepresident, vilket jag aldrig eftertraktat eller sett mig som den som skulle ha det uppdraget, så förklarade han allt på ett så faderligt sätt, och samtidigt uppfordrande, förtroendeingivande, för att bereda marken för en fortsättning i samma riktning, medveten om att det var dags att lämna över till nästa generation.

PV. Stora skor att fylla ?

MDC. När vi reser runt i landet och ser alla svårigheter och möter detta modiga, utbildade, engagerade, driftiga folk så blir vi förvånade över de lösningar de finner för att övervinna svårigheterna, och den kärlek och det förtroende de visar oss. Jag måste erkänna att de offentliga mötena är svåra för mig, genanta, jag är en ganska tillbakadragen person.

När jag reser runt och möter folkmängder, blir jag blyg, men säger till mig själv: Sätt igång, prata med folk. Så jag ger mig in i mängden, börjar samtala, fråga, berätta om vad vi gör, vad vi sett, för folk vill veta om vi verkligen känner till deras problem. En del tar upp problem och missnöje, vi förklarar vad vi tänker göra, och de visar sitt stöd.

Men de säger också: ?Du får inte svika Fidel och Raúl!? Och det stärker mig, men kräver också, vilket arv att försvara, vilket ansvar! men en kan inte låta sig skrämmas, tvärtom, samla sig: Vi fortsätter, för vi är inte ensamma, vi är med detta folk och vi måste arbeta tillsammans, med folkets deltagande, som Revolutionen alltid har gjort. Av övertygelse.

PV. Tack, så är det, president.

MDC. Telesur är Latinamerika och Telesur är media, och som sådan viktig för att visa världen Latinamerikas frihetskamp och vara en motkraft mot de nykoloniala medier som försöker erövra våra sinnen. Jag tackar dig och ditt kollektiv, det har varit en trevlig pratstund och jag hoppas ni har känt er som hemma.

Utdrag och översättning Eva Björklund 20181023